

TIELIIKENNEVALIOKUNNAN JÄSENILLE TARKOITETTU MUISTIO

Aihe: Älykkään ajopiirturin v2 jälkiasennus ajoneuvoihin, joita käytetään muussa jäsenvaltiossa kuin niiden rekisteröintijäsenvaltiossa viimeistään 31. joulukuuta 2024 tai 18. elokuuta 2025.

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/1054 (1) otettiin käyttöön ajopiirturin jälkiasennusvelvoite, joka koskee ajoneuvoja, jotka toimivat muussa jäsenvaltiossa kuin niiden rekisteröintijäsenvaltiossa. Ajopiirturi on päivitettävä EU:n lainsäätäjien tarkoittaman mukaan uusimpaan 1Cv2-versioon älypiirturista (älykäs ajopiirturi v2). Niillä ajoneuvoilla, jotka on tällä hetkellä varustettu analogisella **ajopiirturilla tai ei-älykkäällä digitaalisella, ja joiden liikenteenharjoittajat odottavat edelleen toimivansa muussa jäsenvaltiossa kuin rekisteröintijäsenvaltiossa, jälkiasennuksen määräaika umpeutuu 31. päivä joulukuuta 2024** (2). Niillä ajoneuvoilla, jotka on tällä hetkellä varustettu älykkäällä **ajopiirturilla v1 ja joita liikenteenharjoittajat odottavat edelleen käytettävän muussa jäsenvaltiossa kuin rekisteröintijäsenvaltiossa, jälkiasennuksen määräaika umpeutuu 18. päivä elokuuta 2025** (3).

2. Euroopan komission liikenteen ja liikkumisen pääosaston arvioiden mukaan unionissa on tehtävä jälkiasennuksia useisiin satoihin tuhansiin ajoneuvoihin vuoden 2024 loppuun mennessä ja lisäksi vielä useisiin satoihin tuhansiin ajoneuvoihin 18. elokuuta 2025 mennessä. Elokuun 21. päivänä 2023 alkaneen jälkiasennusjakson kesto on näin ollen 16 kuukautta ennen 15. kesäkuuta 2019 rekisteröidyillä ajoneuvoilla (älykkään ajopiirturin v1 ensimmäinen pakollinen asennusajankohta) ja 24 kuukautta 15. kesäkuuta 2019 ja 20. elokuuta 2023 välisenä aikana rekisteröidyillä ajoneuvoilla. Laajentamalla asian tarkastelua ja tässä myös huomioimalla, että ajopiirturi on tarkastettava säännöllisesti vähintään kahden vuoden välein (4), liikenteen ja liikkumisen pääosasto arvioi, että **jos tätä suunniteltua tarkastusta käytetään nykyisen ajopiirturin korvaamiseen älykkäällä ajopiirturilla v2, lähes 80 prosenttiin ajoneuvoista ei tarvitsisi suunnitella lisäkäyntiä asennuspalvelun tarjoajan luona tai korjaamalla pelkästään ajopiirturin vaihtamista varten.**

3. Jos liikenteenharjoittajat eivät ole tietoisia jälkiasennusvelvoitteistaan tai päättävät olla korvaamatta nykyistä ajopiirturiaan uuden ajopiirturin jälkiasennuksella säännöllisessä ajopiirturitarkastuksessa, tästä aiheutuu niille vääjäämättä lisäkustannuksia. Lisäksi tällöin on riskinä tilanteen tiukentuminen lähempänä jälkiasennuksen määräaikojen päättymistä asennuspalvelun tarjoajien, korjaamoiden ja ajopiirturivalmistajien pyrkiessä selviytymään tuolloisesta kysyntäpiikistä.

4. Ajopiirturivalmistajat ja maantiekuljetusten liikenteenharjoittajien edustajat ovat viime viikkoina viestineet Euroopan komission liikenteen ja liikkumisen pääosastolle, ettei älykkään ajopiirturin v2 tarjonnassa enää vaikuta olevan sellaista ongelmaa kuin siinä kenties tilapäisesti havaittiin heinä–joulukuussa 2023. Yhä enemmän kuitenkin ilmenee huolta siitä, ettei ajopiirturin säännöllisiä tarkastuksia tällä hetkellä hyödynnetä nykyisen ajopiirturin korvaamiseen älykkäällä ajopiirturilla v2.

5. Jotta liikenteenharjoittaja välttyisi tarpeettomilta jälkiasennuskustannuksilta, pääsisi hyödyntämään älykkään ajopiirturin v2 etuja mahdollisimman pian ja voisi varmistaa riittävän korjaamokapasiteetin ja älykkään ajopiirturin v2 saatavuuden koko jälkiasennusjakson ajan, **Euroopan komission liikenteen ja liikkumisen pääosasto kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita:**

i) tiedottamaan hyväksytyille asennuspalvelujen tarjoajilleen ja ajopiirtureita käsitteleville korjaamoilleen näistä tulevista jälkiasennusten määräaikojen päättymisajankohdista, ja

ii) lisäämään jäsenvaltiossaan toimivien liikenteenharjoittajien tietoisuutta asiasta ja kehottamaan niitä varaamaan säännöllinen ajopiirturitarkastus niin, että asiaankuuluviin ajoneuvoihin vaihdetaan ajopiirturi tämän tarkastuksen aikana.

6. Liikenteen ja liikkumisen pääosasto lähettää lähipäivinä myös maantiekuljetusten liikenteenharjoittajien edustajille samanlaisen kirjeen, jossa heitä muistutetaan tuosta heidän velvollisuudestaan, jos he haluavat jatkaa ajoneuvojensa käyttöä muissa jäsenvaltioissa edellä mainittujen määräaikojen päättymisen jälkeen.

7. Tämä ilmoitus lähetetään viitaten jäsenvaltioissa koettuihin hankaluuksiin, jotka liittyivät 21. elokuuta 2023 päättyneen määräajan tienoilla esitettyihin epäilyihin älyajopiirturi v2:n tarjonnan riittävydestä. Liikenteen ja liikkumisen pääosasto oli tuolloin ilmoittanut jäsenvaltioille ottavansa yhteyttä asianomaisiin sidosryhmiin, myös ajopiirturien valmistajiin, arvioidakseen mahdollisuuksia välttää samankaltainen tilanne tulevien jälkiasennusten määräaikojen päättymisen aikaan. Näissä kuulemisissa vahvistettiin, että tärkein toimenpide, jolla voidaan helpottaa tätä jälkiasennusprosessia, on se, että maantiekuljetusten liikenteenharjoittajat ennakoivat ajopiirturin vaihtamista (eivätkä odota viime hetkeen) ja hyödyntävät suunniteltuja säännöllisiä ajopiirturitarkastuksia mahdollisimman suuressa määrin. Kuten edellä mainittiin, ajopiirturien valmistajat ovat puolestaan ilmoittaneet Euroopan komission liikenteen ja liikkumisen pääosastolle ryhtyneensä asianmukaisiin toimenpiteisiin sopeuttaakseen tuotantoprosessejaan, jotta ne selviävät odotettavissa olevasta kysynnän äkillisestä kasvusta. Sen vuoksi liikenteen ja liikkumisen pääosasto odottaa jäsenvaltioiden huolellisesti noudattavan edellä olevan 5. kohdan ehtoja kaikkien osapuolten edun nimissä.

Jean-Louis COLSON
Yksikön päällikkö

c.c.: Liikenneavustajat, jäsenvaltioiden pysyvä edustusto EU:ssa.
Ewa PTASZYŃSKA & Romain DURAND (MOVE. C1).